

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 33814-08 וסילבסקי ואח' נ' שחף לבן תיירות ונופש בע"מ ואח'

בפני כב' השופט מנחם קליין

התובעים	1. יהושע וסילבסקי
	2. סוזי וסילבסקי

נגד

הנתבעים	1. שחף לבן תיירות ונופש בע"מ
	2. קאשי יעקב
	3. אורי סלינגר

כתבי עת:

[אהרן בניסטי, "האישיות המשפטית הנפרדת" במשפט, שערי משפט, 1219 \(תשנ"ז-תשנ"ח\) 349](#)
[דניאל פרידמן, "טעות, הטעיה ותנאים מכללא", המשפט, כרך א \(תשנ"ג\) 161](#)

ספרות:

[ג' שלו, דיני חוזים - החלק הכללי](#)

פסק דין

בפניי תביעה בסך 43,372 ₪ שהוגשה ונוהלה ב"סדר דין מהיר".

לדידי, לאחר ששמעתי את עדויות הצדדים, עברתי על הראיות והמסמכים המצויים בתיק, מצאתי לנכון לקבל את התביעה נגד נתבעים 1 ו- 2 ולדחות את התביעה נגד נתבע 3, והכל כפי שיפורט להלן.

רקע

מר ויסלבסקי יהושע וגב' ויסלבסקי סוזי (להלן: "התובעים") תושבי רעננה אשר בבעלותם הייתה יחידת נופש ב"קלאב לה קוסטה" בספרד, התקשרו בהסכם עם שחף לבן תיירות ונופש בע"מ (להלן: "הנתבעת"). הנתבעת הינה חברה בע"מ מורשית מטעם חברת ANOXAN TRADING LTD (להלן: "אנוקסון") שעסקה באיתור מצטרפים פוטנציאליים למועדון נופש בספרד המנוהל ע"י אנוקסון. אנוקסון הינה חברה שרשומה והתאגדה באיי הבתולה הבריטים.

הנתבעת פנתה אל התובעים הציגה עצמה כחברה העוסקת במתן שירותי תיירות בארץ ובעולם ומעניקה שירותים טובים ובמחירים אטרקטיביים במיוחד. במסגרת זו הוזמנו התובעים למפגש בו יקבלו מתנה יקרה, תוך שהודגש כי אין מדובר ביחידת נופש. הנתבעת הצהירה בפני התובעים כי מטרתה הוא רכישת יחידת הנופש שבבעלותם. ביום 31.5.06 במפגש הוצע לתובעים להמיר את יחידת הנופש, שכן זו האחרונה רק מגבירה את הוצאותיהם הכספיות בגין אחזקתה. מהות העסקה הייתה המרה של יחידת הנופש ותוספת תשלום כנגד רכישת ערכת "גולד כארד" המקנה הנחות בשיעור של 50% ב-4,000 בתי מלון ברחבי העולם על בסיס יומי, הטבות והנחות למבצעי דילים לנופש אטרקטיביים במיוחד, הנחות מופלגות במחירי הטיסות יחידת נופש כבנוס בכפוף לתקנון. התובעים הסכימו להצעת הנתבעת. לטענת התובעים הליך החתימה על ההסכם נעשה תוך מסע שכנועים אגרסיבי, לחץ, איום וכפיה, תוך כדי הפעלת מוזיקה רועשת ויצירת בלבול והסחת הדעת שאלמלא הופעלו על התובעים לא היו חותמים על ההסכם כלל. מר קאשי יעקב (להלן: "הנתבע 2") ומר סלינגר אורי (להלן: "הנתבע 3") הנתבעים 2 ו 3 הינם אורגנים בנתבעת וחשו תחת התאגיד על מנת לפעול בצורה לא חוקית בעליל, בהונאת התובעים וכמותם אנשים נוספים והכל על מנת להעשיר את עצמם. בהסכם שנחתם בין הצדדים אין אזכור מאפיין משפטית את יחידת הנופש ואף לא צורף להסכם חוזה רכישה של יחידת הנופש של התובעים. בהסכם אין מינוח של מכר ואין מינוח של תמורה ולא שם משפטי לעסקת המכר, הנתבעת אף לא ביקשה לקבל מהתובעים ייפוי כח משום מין וסוג שהוא להעברת זכויות התובעים ביחידת הנופש משמם לשמה או לצד ג' כלשהוא. הנתבעת חתמה על הסכם תוך שעשתה שימוש בחותמתה של אנוקסון. הנתבעים פעלו בדרכים שונות למנוע מהתובעים את האפשרות להיפרע מהנתבעת בגין חובה להשיב להם את כספם, משום כך מבקשים התובעים להסיר את מסך ההתאגדות מהנתבעת ולראות בנתבעים יחד ולחוד כאחראים אישית לסכום הנתבע. הנתבעת לא רכשה את יחידת הנופש מהתובעים ולא לקחה על עצמה אחריות משפטית מלאה ומחייבת כלפי קלאב דה לה קוסטה לכל חיוב כספי בגין יחידת הנופש. התמורה בהסכם היא רכישה הפוכה שביצעו התובעים מהנתבעת של חברות במועדון בלתי מוגדר בעליל ומי שעומד מאחוריו אין דרך ליצור עימו קשר.

לפי [חוק הגנת הצרכן](#) ובהתאם לסעיף 32 שבו קמה לתובעים הזכות לתבוע את ביטולה של העסקה שנערכה בהיותה עסקה מטעה שנעשתה תוך ניצול מצוקת התובעים, תוך הפעלת

השפעה בלתי הוגנת על מנת לקשור את התובעים בעסקה בתנאים בלתי מקובלים ובלתי סבירים ולשם קבלת תמורה בלתי מקובלת. הנתבעת אמורה להיות חברה עשירה, שהרי ביצעה עסקאות רבות דומות, אך נתבע 2 שהינו מנהל בנתבעת והבעלים הרשום, דאג לסגור את משרדה ולהעתיק את פעולתו תחת תאגידים חדשים וחוזר חלילה במטרה להקשות על הלקוחות לאתרו. הנתבע 3 שימש בתפקיד בכיר בנתבעת ומנהל מחלקת הסכמים, הוא האחראי להחתמת ההסכם עם התובעים ועל הונאתם בפועל בודעו כי הנתבעת מטעה מרמה ומציגה מצגי שווא, יוצרת אווירה מבלבלת ומלחיצה כופה ומאיימת על ציבור הלקוחות בכללם והתובע בפרט.

לעומתם טוענת הנתבעת אין המדובר בהסכם מכר ליחידת הנופש בלה קוסטה אלא בהתחייבות להעברת היחידה לצד שלישי ובכפוף לתנאים שבסעיפים 6-1 להסכם שנחתם בין הצדדים. בהסכם שבין הצדדים לא דובר על מכירה של יחידת נופש כהגדרת המושג ב**חוק הגנת הצרכן** אלא ברכישת זכויות חברות במועדון המקנה לתובעים זכויות נופש שונות. בכדי שהנתבעת תוכל להעביר את יחידת הנופש לצד ג' התחייבו התובעים להעביר לידי הנתבעת את תעודת הבעלות של יחידת לה קוסטה ובכלל זה לחתום על כל מסמך הדרוש לצורך העברת היחידה לצד ג'. לטענתה התובעים לא פעלו כמתחייב וסרבו לחתום על ייפוי כח וכן על מסמכי העברה וזו הסיבה לכך כי לא העבירה את היחידה לצד ג'.

לטענת הנתבעת, התובעים עשו שימוש בשירותי המועדון ויצאו יחד עם ביתם לחופשה באיטליה- מילאנו בין התאריכים 17-27/08/06 במסגרתו סיפקה הנתבעת באמצעות מחלקת שירות לקוחות, טיסות, מלונות והשכרת רכב במחירים מוזלים המוענקים, באופן ייחודי לחברי המועדון.

הנתבעת לא הטעתה לא כפתה ולא עשקה את התובעים, כל הפרטים שהוצגו בפני התובעים היו נכונים ואמיתיים ומשקפים את תוכן והיקף ההתקשרות שבין הצדדים. לטענתה התובעים חתמו על ההסכם מרצונם החופשי, משהבינו את תוכנו ואת הזכויות המוענקות להם בהתאם להסכם. הנתבעת לא הטעתה או הציגה מצגי שווא בפני התובעים, כל הפרטים שהוצגו בפניהם היו אמיתיים נכונים ואמיתיים ושיקפו את היקף ההתקשרות בין הצדדים. לטענתה הנתבעת פעלה בתום לב ובדרך מקובלת הן בשלבים קודם החתימה על ההסכם ולהן לאחריו.

ביום 13.09.09 נערך דיון בפני. מטעם התביעה העידה הגב' סוזי וסילבסקי וביום 20.05.2010 העיד בפני מר קאשי יעקב ומר אורי סרינג'ר מטעם ההגנה.

התובעים הגישו את סיכומיהם ביום 12.07.10 והנתבעים הגישו את סיכומיהם ביום 21.07.10.

אפשרתי גם הגשת סיכומי תשובה עד ליום 10.9.10.

ביטול חוזה – טעות והטעיה

הזכות לבטל חוזה מחמת טעות והטעיה ולתבוע השבה של התמורה ששולמה על-פיו, מוסדרת בסעיפים 14 ו-15 [לחוק החוזים \(חלק כללי\)](#) תשל"ג-1973, הקובעים לאמור:

סעיף 14 דן בטעות ולשונו כדלקמן:

“(א) מי שהתקשר בחוזה עקב טעות וניתן להניח שלולא הטעות לא היה מתקשר בחוזה והצד השני ידע או היה עליו לדעת על כך, רשאי לבטל את החוזה.

(ב) מי שהתקשר בחוזה עקב טעות וניתן להניח שלולא הטעות לא היה מתקשר בחוזה והצד השני לא ידע ולא היה עליו לדעת על כך, רשאי בית המשפט, לפי בקשת הצד שטעה, לבטל את החוזה, אם ראה שמן הצדק לעשות זאת; עשה כן, רשאי בית המשפט לחייב את הצד שטעה בפיצויים בעד הנזק שנגרם לצד השני עקב כריתת החוזה.

(ג) טעות אינה עילה לביטול החוזה לפי סעיף זה, אם ניתן לקיים את החוזה בתיקון הטעות והצד השני הודיע, לפני שבוטל החוזה, שהוא מוכן לעשות כן.

(ד) “טעות”, לענין סעיף זה וסעיף 15 - בין בעובדה ובין בחוק, להוציא טעות שאינה אלא בכדאיות העסקה”.

סעיף 15 דן בהטעיה ולשונו כדלקמן:

“מי שהתקשר בחוזה עקב טעות שהיא תוצאת הטעיה שהטעהו הצד השני או אחר מטעמו, רשאי לבטל את החוזה; לענין זה, “הטעיה” - לרבות אי-גילויין של עובדות אשר לפי דין, לפי נוהג או לפי הנסיבות היה על הצד השני לגלותן”.

ניתן להגדיר “טעות” כפער בין דימויה של המציאות לעומת המציאות כמות שהיא. עמדה על-כך פרופ' גי' [שלו בספרה דיני חוזים](#) (מהדורה שניה, תשנ"ה) 188(להלן: “שלו”):

“מחשבה או אמונה של צד לחוזה אינה ואמת מציאות. ראובן סבור שהוא קונה משמעון תמונה מקורית, בעוד שהתמורה אינה מקורית. פער זה בין המצב העובדתי, כפי שמדמה אותו ראובן, בין המצב לאשורו היא טעות”

הטעות מהווה פגם תודעתי ברצון, באשר קיומה אצל אדם - לגבי הנתונים שבקיומם הוא מאמין ושעל יסודם הוא מחליט לנקוט פעולה מסוימת - פוגעת ברצון שגרם לפעולה (ד' פרידמן ונ' כהן חוזים (תשנ"ג, כרך ב') 668. להלן: "פרידמן וכהן").

קיומה של טעות מהווה יסוד קונסטיטוטיבי לא רק לעילת הביטול לפי סעיף 14 לחוק החוזים, אלא גם לזו שבסעיף 15, שכן ההטעה נוצרת על-ידי טעות של צד אחד לחוזה, שנגרמה על-ידי משנהו (שלו, 217). הווי-אומר: "מי שלא טעה לא יכול להיות מוטעה" (ע"א 11/84 רבינוביץ נ' שלב בע"מ, פ"ד מ(4) 533, 541 מול א' ב'). זאת ועוד, סעיף 14(א) לחוק - המעניק ברירת ביטול אם צד יודע או חייב לדעת על טעות יסודית של הצד האחר שגרמה לו להתקשר בחוזה - מטיל, למעשה, על הצד היודע על הטעות חובה על-פי דין לגלותה לצד השני, ומהווה, אפוא, מקרה פרטי הנכלל בגדר ההוראה הכללית שבסעיף 15 לחוק (פרידמן וכהן, 672; 815-814).

עם זאת, בין סעיפים 14(א) ו-15 לחוק החוזים קיים הבדל בכל הנוגע לטיבה ולמהותה של הטעות הנדרשת לצורך כינונה של זכות הביטול: טעות המקימה עילת ביטול לפי סעיף 14 לחוק היא "טעות יסודית", שאלמלא היא לא היה הטועה מתקשר בחוזה. לעומת זאת, הטעות העומדת ביסוד עילת ההטעה אינה צריכה להיות יסודית, אך עליה להיגרם כאמור על-ידי הצד השני. כאן הדגש הוא על הגורם המניע להיווצרות הטעות אצל הצד, ולא בהכרח על יסודיותה. ואולם, אליבא דפרידמן וכהן טעות שמקורה במצג-שווא שלא התייחס לעניין חשוב לא תספק את דרישת הקשר הסיבתי לצורך התהוותה של הטעה, אם המצג נעשה בתום לב (פרידמן וכהן, 808-807).

הטעה מורכבת בעיקרה משתי קטגוריות חלופיות, שהן הטעה אקטיבית ופאסיבית. הראשונה נגרמת עקב מצג-שווא, כאשר, למשל, צד ניאות להתקשר בחוזה עקב נתונים לא נכונים, שאותם מסר לו הצד השני. השנייה מקורה באי גילוי, עת צד בחר להתקשר בחוזה על יסוד טעות, בשל הימנעותו של הצד שכנגד לגלות נתונים הידועים לו ואשר ביכולתם להשפיע על החלטת הראשון אם להתקשר בחוזה אם לאו (ד' פרידמן "טעות, הטעה ותנאים מכללא" מכוח הדין "המשפט א' (תשנ"ג) 161, 162; פרידמן וכהן, 787).

הקטגוריה השנייה מעוגנת בסיפא של סעיף 15 לחוק החוזים המרחיב את יסוד ההטעה גם למצבים של שתיקת הצד השני נוכח חובת גילוי (ע"א 11/84 רבינוביץ הנ"ל, פ"ד מ(4) בעמ' 539 מול ה'; שלו, 221-220).

בין הקטגוריה של "מצג-שווא" לזו של "אי גילוי" קיים הבדל מהותי, הנעוץ בכך שהדין הישראלי מטיל חובה כללית לומר אמת על כל מי שמוסר לזולתו אינפורמציה, שתכליתה לשכנעו להתקשר עמו בחוזה. הפרת חובה זו, גם אם נעשית בתום לב, מקנה לצד המוטעה ברירה לבטל את החוזה (בכפוף לקיומו של קשר סיבתי בין ההטעיה ובין ההתקשרות). עם זאת, כאמור, פרטים שנמסרו מצד אחד למשנהו, בין אם קיימת חובה קונקרטית למוסרם ובין אם נמסרו בלא חובה מוגדרת, חייבים להיות נכונים ואמיניים.

אי גילוי יהווה הטעיה רק אם קיימת חובה לגלות את האינפורמציה שלא נמסרה. אף על פי כן, תיתכן השקה מסוימת בין הקטגוריות, לנוכח האפשרות שבנסיבות מסוימות יכולה שתיקה להיחשב כמצג פוזיטיבי. כך, למשל, כאשר צד בחר לגלות במשא-ומתן רק "חצי אמת" והעסקה בוצעה בעטייה ([ע"א 838/75 ספקטור נ' צרפתי, פ"ד לב\(1\) 231, 237-238](#) והאסמכתאות המובאות שם; פרידמן וכהן, 792), או כאשר מדובר ב"מצג נמשך", דהיינו, מקרה שבו מצג שהיה נכון בשעתו אינו משקף עוד את המציאות לאשורה, בשל שינוי נתונים שחל לאחר עשייתו, אף שהדבר נודע לעושה המצג - בכוח או בפועל - טרם כריתת החוזה ([ע"א 44/66 לקי דרייב נ' הרץ אמריקן אקספרס אינטרנשיונל לימיטד, פ"ד כא\(1\) 576](#); פרידמן וכהן, 794). לבסוף יצוין לעניין זה, כי התהוותה של הטעיה לפי סעיף 15 [לחוק החוזים](#) אינה מחייבת "כוונה להטעות" מצד המטעה. די בכך שהלה נהג בפזיזות או ברשלנות (שלו, 225; פרידמן וכהן, 784).

לאחר שעיינתי בכתבי הטענות, בתצהירים ובסיכומי הצדדים, ומשמעתי את עדויותיהם, שוכנעתי כי דין החוזה להתבטל ויש להורות על השבת הכספים ופיצוי כמבוקש בתביעה.

עדות התביעה היתה קוהרנטית, מתאימה למסמכים שהוגשו ועדיפה בעיני ואמינה מעדות ההגנה.

יתירה מזאת, התובעים צרפו לכתב התביעה מסמך של המועצה הישראלית לצרכנות עליו חתומה היועצת המשפטית עו"ד יעל כהן שאואט, בשם: "עמדת המועצה הישראלית לצרכנות וחוות דעת משפטית בעניין חשד להתנהלות של הפרות סדרתיות על [חוק הגנת הצרכן](#) והפרות סדרתיות של התחייבויות בעסקאות מכר יחידות נופש ע"י נתיבי חוג החופש בע"מ (לשעבר עתיד בטוח לתיירות) והשחף הלבן בע"מ" ואצטט ממנו את הפסקה הראשונה: 1א'-

"במועצה לצרכנות התקבלו תלונות רבות נגד החברה עתיד נתיבי חוג החופש בע"מ ושחף לבן בע"מ, מהן עלתה תופעה של התנהלות שיטתית וסדרתית של חשד להפרות על [חוק הגנת הצרכן](#) במכר יחידות נופש והפרת התחייבויות בעל פה".

מסמך זה מפרט בצורה מעמיקה את התנהלות החברות, את תלונות האזרחים שנפגעו מביצוע עסקאות עימהן, הבטחות שניתנו בעל פה ושאינן מאחוריהן דבר ושיטות הפעולה המתוחכמות בכדי למנוע מהנפגעים לבטל את העסקאות. מתוך כלל הראיות בתיק עולה כי דרך התנהלות זו מאפיינת את החברה הנתבעת מזה שנים רבות. נגד החברה נפסקו פיצויים, אך הזוכים לא יכלו להיפרע מחובת הנתבעת כלפיהם שכן הנתבעת הסתתרה תחת מעטה מסך ההתאגדות ורוקנה את כספיה.

הנתבעת פעלה בחוסר תום לב כלפי התובעים תוך ש"דגה" אותם בכדי למכור להם – שוב – חלום, לאחר שרצו להיפטר מיחידת נופש, וכפי שנקבע ע"י בית המשפט העליון:

"מהותו של עקרון תום הלב טמון בכך שהוא משלב סייגים חברתיים-אתיים לתוך הכללים החלים על פעולות משפטיות ועל פעולות אחרות המתלוות אליהן (ד"צ 7/89 פנידר נ' קסטרו, פ"ד לז(4) 673, 696). זוהי חובה קוגנטית שאין להתנות עליה. הדרישה היא להתנהגות שתיעשה ביושר, בהגינות ובאמון (בג"צ 59/80 שירותי תחבורה באר שבע נ' ביה"ד הארצי לעבודה, פ"ד לה(1), 828)".

הרמת מסך

סעיף 4 לחוק החברות התשנ"ט-1999 (להלן "החוק") קובע את הכלל הבסיסי בדיני חברות:

"חברה היא אישיות משפטית נפרדת הכשרה לכל זכות, חובה ופעולה המתיישבת עם אופיה וטבעה כגוף מאוגד, על-כן קם מסך בין האישיות המשפטית של החברה לבין בעלי המניות".

לעקרון של האישיות המשפטית הנפרדת של החברה נקבעו חריגים אשר מטרתם למנוע מצבים בהם המסך משמש את בעלי המניות על מנת להסתתר מן הדין או להתל בנושים. הרמת מסך תיעשה רק במקרים חריגים ביותר, בהם תכונותיה של חברה נוצלו על ידי אורגן שלה לטובתו ושלא בתום לב, זאת בכדי שלא לערער את חיי המסחר במדינה.

סעיף 54 לחוק קובע:

"אין בייחוס פעולה או כוונה של אורגן, לחברה, כדי לגרוע מהאחריות האישית שיחידה האורגן היו נושאים בה אילולא אותו ייחוס"

סעיף 6(א)(1) לחוק קובע:

"בית משפט רשאי לייחס חוב של חברה לבעל מניה בה, אם מצא כי בנסיבות הענין צודק ונכון לעשות כן, במקרים חריגים שבהם השימוש באישיות המשפטית הנפרדת נעשה באחד מאלה:

- (א) באופן שיש בו כדי להונות אדם או לקפח נושה של החברה;
- (ב) באופן הפוגע בתכלית החברה ותוך נטילת סיכון בלתי סביר באשר ליכולתה לפרוע את חובותיה".

חקיקתו של תיקון מס' 3 לחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן: "החוק") צמצם את טווח המקרים שבהם ירים בית המשפט את מסך ההתאגדות. דוקטרינת הרמת מסך צומצמה למקרים חריגים של שימוש לרעה באישיות המשפטית, כגון: הונאת אדם, קיפוח נושה ו/או נטילת סיכון בלתי סביר כגון תופעת ה"מימון דק". לעניין זה יפים דבריו של כב' השופט רובינשטיין בע"א 10582/02 ישראל בן אבו נ' דלתות חמדיה בע"מ [פורסם בנבו]:

"עינינו הרואות, כי סעיף 6 צומצם בתיקון החדש, באורח שבו הרמת מסך על-ידי ייחוס חוב של חברה לבעל מניה בה אפשרית במקרים שבהם נעשה השימוש באישיות המשפטית הנפרדת "באופן שיש בו כדי להונות אדם או לקפח נושה...". או "באופן הפוגע בתכלית החברה ותוך נטילת סיכון בלתי סביר באשר ליכולתה לפרוע את חובותיה", וזאת בין היתר, בשים לב לאחזקות בעל המניות וכן ליכולת החברה לפרוע את חובותיה. מעין עילות אלה היו לפני כן בס"ק (ג), ובנוסח המתוקן הוספה מודעות (וראו גם ס"ק (א) (2)). ס"ק (ב) החדש מאפשר הרמת מסך על-ידי ייחוס תכונה, זכות או חובה של בעל מניה לחברה או זכות של החברה לבעל מניה, "אם מצא (בית המשפט – א"ר) כי בנסיבות הענין צודק ונכון לעשות כן בהתחשב בכוונת הדין או ההסכם החלים על העניין הנדון בפניו".

נראה כי הסעיף במתכונתו החדשה, בוטלה "עילת הסל" של ס"ק (ב) לגבי ייחוס חובות של חברה לבעל מניות, ואילו האפשרות צומצמה למקרי הונאה או קיפוח בלבד. וראה גם ע"א 3755/03 שמעון בן חמו נ' טנא נגה (שיווק) 1891 בע"מ [פורסם בנבו]:

"הגישה להרמת מסך היא כאל עניין חריג, כלשון המחוקק (סעיף 6 לחוק החברות, התשנ"ט-1999), היא מופעלת "במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים". היא נשקלת כאשר ברור שנעשה שימוש לרעה באישיות המשפטית הנפרדת של החברה, אם כדי להונות ואם כדי שלא לפרוע חובות. במקרים כאלה נתפסת החברה כמסך שמאחוריו נעשים מעשים שלא ייעשו."

עולה כי האחריות האישית כפופה לתנאים מצטברים הבאים: המדובר במקרה חריג, כאשר צודק ונכון לעשות כן, כאשר קיים יסוד נפשי של ידיעה או עצימת עיניים, אחריות תהא על בעלי מניות אקטיביים בלבד, כאשר הופרה חובות ההגיונות ותום הלב של בעלי המניות, וכאשר החברה נעדרת יכולת פירעון.

אחריותו האישית של הנתבע כבעל מניות בחברה יכולה לקום מכח תורת הרמת המסך, אשר מאפשרת לבית המשפט, בנסיבות מסוימות, להתעלם מאישיותה המשפטית הנפרדת של חברה, תוך יצירת חבות ישירה בין בעלי המניות העומדים בראשה לבין צדדים שלישיים אשר נפגעו או ניזוקו ע"י החברה.

נתבע 2, הינו הבעלים הרשום ברשם החברות וכבעל המניות היחיד בה. מעדותו בבית המשפט אישר כי חברת שחף לבן היא זו שהוציאה קבלה בגין העסקה (פרוטוקול מיום 10.05.20, עמ' 17, שורה 7-25), נתבע 2 ניסה להסביר כי מהות הקבלה מטרתה "צרוף חברים" ולא קבלה / חשבונית כפי שמקובל במסחר. הנתבע 2 ניסה לשכנע כי לא זו הייתה הכוונה וכי קיבל יעוץ מרו"ח מטעמו. לדידי טענותיו אלה לא נשמעות הגיוניות ואף נראה כי הן מנסות להסתיר או אף לחמוק מאחריות תוך כוונה לטשטש את העסקה בכדי למנוע מאדם שנפל ברשת לקבל חזרה את כספו או לתבוע אותו בכלל. מקובל וידוע הוא שאישור רישום אינו נעשה על מסמך שנראה כמו קבלה / חשבונית מס סטנדרטית. יותר מסביר כי אישור קבלה יעשה על תעודת חברות או אישור חברות וכד'. בעמ' 19 שורה 17-19 מאשר הנתבע כי הם הוציאו את הקבלה וזאת תמורת הכסף ששולם. בהמשך הכסף הועבר לחב אנוקסין בקפריסין. הנתבע לא הציג חוזה בין הנתבעת לבין חב' אנוקסין. והסביר על חלוקת התמורה המתקבלת בין הצדדים 40% 60%, כאשר כל הכסף מועבר ואחר כך התמורה בגין תווך העסקה חוזרת לישראל- גם הסבר זה תמוה בעני עד מאוד, מדוע יש להעביר את כל הכסף כיחידה אחת ולהמתין להשבה של התמורה בגין התווך חזרה? (עמ' 20 שורות 17-23), נראה לי כי הנתבע מנסה להתחמק מאחריות תוך היאחזות בבדיה כי הכסף הועבר ואינו נמצא עוד ברשות הנתבעת, טענה זו אינה סבירה בעיני כלל וכלל. יתרה מכך הנתבע מציין כי הוא ביצע עסקאות עם חברה שלא ידוע לו היכן התאגדה, חברה אשר נציג שלה רק פעם אחת הגיע לארץ בשנת 2004-5 ואף ואינו מכיר את שם הבעלים. (עמ' 21 שור' 13 - 1). הנתבע ציין כי חברת שחף לבן עדיין לא נסגרה אך הפסיקה את פעילותה במאי 2007. הנתבע ניסה להסביר את הסיבה לכך תוך זה שהוא מציין כי הלקוחות הקיימים ממשיכים לקבל שרות דרך חברה נתיב והאינטרנט (עמ' 23 שורה 17 - 4), הנתבע ציין כי חברות האשראי מסרבות לקיים איתו שיתוף פעולה עסקי וזאת בטענה כי פרסומים שליליים על חברות מסוג זה. הנתבע לא הציג בפני בית המשפט מסמכים המאששים את טענת חברות כרטיסי האשראי. (עמ' 23 שור' 29-33). הנתבע ציין כי נחקר במשטרה בקשר לחברה בשם נתיב חופש אך הכחיש כי חברה זו היא החברה אשר אמורה

לספק את השירותים החליפיים לחברת השחף הלבן. הנתבע לא הביא לעדות את נציג חברת נתיב להוכחת טענתו להמשך אספקת שירותי VIP ללקוחות שחף לבן.

לעניין זה יפים דבריו של פרופ' י' קדמי, "על הראיות" חלק שני (תל אביב, 1991), בעמוד 917:

"הימנעות מהבאת ראיה ... מקימה למעשה לחובתו של הנמנע חזקה שבעובדה, הנעוצה בהיגיון ובניסיון החיים, לפיה דין ההימנעות כדין הודאה בכך שאילו הובאה אותה ראיה הייתה פועלת לחובת הנמנע"

וכן ראינו בפסיקה:

"...כלל נקוט בידי בתי המשפט מימים ימימה, שמעמידים בעל-דין בחזקתו, שלא ימנע מבית המשפט ראיה, שהיא לטובתו, ואם נמנע מהבאת ראיה רלבנטית שהיא בהישג ידו, ואין לכך הסבר סביר, ניתן להסיק, שאילו הובאה הראיה, הייתה פועלת נגדו. כלל זה מקובל ומושרש הן במשפטים אזרחיים והן במשפטים פליליים, וככל שהראיה יותר משמעותית, כן רשאי בית המשפט להסיק מאי-הצגתה מסקנות מכריעות יותר וקיצוניות יותר נגד מי שנמנע מהצגתה". ע"א 548/78 אלמונית נ' פלוני פד"י לה (1) 760,736 וחזרו על הלכה זו בע"א 2273/90 לימה בע"מ - פרל רוזנברג פד"י מז (2) 615,

הנתבע 2 נמנע מלצרף את חברת אנוקסין לכתב התביעה, הנתבע 2 נמנע מלצרף לכתב טענותיו את רשימת 4000 בתי המלון בהם זכאים היו הנתבעים לקבל שרות VIP, הנתבע 2 לא צרף לתביעתו מכתבים, התייחסויות של לקוחות מרוצים לחיזוק טענותיו וכד', אין ספק כי צרוף מסמכים אלה שכנגד יכלו להוות משקל נגד לטענות התובעים.

כ' השופט ריבלין ציין בע"א 2223/99 ויטלי קריספי נ' ח. אלקטרוניקה (1988) בע"מ נו (5) 116, עמוד 132:

"חברה היא אישיות משפטית נפרדת הכשרה לכל זכות, חובה ופעולה המתיישבות עם אופייה וטבעה כגוף מואגד (ראו, היום, סעיף 4 לחוק החברות; ראו גם רע"א 46/94 אברמוב נ' הממונה על מרשם המקרקעין [3]). לפיכך על דרך הכלל קם חוצץ בין האישיות המשפטית של החברה לבין בעלי מניותיה. לעיקרון זה בדבר האישיות המשפטית הנפרדת של החברה נלווה תכופות עיקרון נוסף - עקרון הגבלת האחריות. על-פי עיקרון זה, אין בעלי המניות חבים בחובות החברה מעבר לסכום שהשקיעו בה.

לעקרון האישיות המשפטית הנפרדת של החברה ישנם חריגים אשר נועדו למנוע מצב דברים שבו משמש המסך המפריד בין החברה לבעלי מניותיה מסתור לפעילות שלילית, להונאת נושים, להתחמקות מן הדין או להתחמקות מחיובי החוזה. בהתקיים חריגים אלה ניתן להרים את מסך ההתאגדות ולהתעלם מן האישיות המשפטית הנפרדת של התאגיד".

בעניין זה ראויים לציין דברי כב' השופט ארדינסט בת"א [715614/03](#) מעריב הוצאת מודיעין בע"מ נ' אדז'דרסקי לאוניד (עמ' 15).

"למרבה הצער, גם תופעה זו נפוצה במקומותינו. מקימי חברות סדרתיים ופושטי רגל, אנשים שלהם חובות רבים לגורמים שונים, חוזרים ומקימים עסקים ע"י שימוש באנשי קש הנרשמים כבעלי מניות וכמנהלים בתאגידים חדשים המוקמים למעשה ע"י פושט הרגל. לפושט הרגל עצמו אין כל רכוש הרשום על שמו ומכאן שלא ניתן לקחת ממנו דבר, כדי לפרוע את החובות החדשים שיצר."

ובהמשך:

"...במקרים מסוימים אין אנשי הקש מודעים כלל לשימוש שנעשה בשמם: לדוגמא במקרה מסוים שנדון לאחרונה השתמש פושט רגל בעובד, צעיר עולה חדש, שלא היתה לו ידיעה בשפה העברית, החתימו במרמה על מסמכים שונים והקים בשמו לכאורה חברות ועסקים. לאחר שקרסו אותם עסקים פנו הנושים לעולה החדש וביקשו את כספם. התביעה לא נתקבלה היות שהעולה לא היה מודע כלל לשימוש שנעשה בו ע"י אותו נוכל, ולא הפיק כל תועלת מהפעולות העסקיות שנעשו בשמו."

ובהמשך (עמ' 16):

"... התופעה של שימוש ב"אנשי קש" על מנת לעקוף את האיסורים שנקבעו בדיני פשיטת הרגל, היא תופעה שאינה תקינה ואין להקל בה ראש."

ובהמשך (עמ' 21):

"...מטרת דיני החברות היא לסייע לחיי המסחר, אולם אין לאפשר לנוכלים להקים ולהפיל חברות באופן סדרתי, תוך השארת חובות כל פעם מחדש, ובוודאי שאין לאפשר לנוכלים שמעלליהם כבר נודעו, והוכרזו פושטי רגל, להמשיך במעשיהם ע"י שימוש ב"אנשי קש". אותו "איש קש" חייב לדעת כי אם יסייע לנוכל, יחויב גם הוא במלוא החובות של החברה.

כן ראה תיק פירוק 315/92 [המרצה 377/94](#), עו"ד גולדשטיין כמפורק ס. עויסאת נ' עויסאת, [פורסם בנבו]. בפסק הדין הנ"ל קבע כב' השופט גינת כי שיטות המשפט השונות נוהגות להרים את מסך ההתאגדות בדרך של הטלת אחריות אישית, לצורך הגנה מתרמית:

"במקום שבו התרמית יוצרת מצג שווא, יש מקום להטיל על המנהלים שהיו חלק מתרמית זו את הנזקים שהביאה התרמית, יהא הכינוי שניתן לפעולה אשר יהא". (הרמת מסך, הטלת אחריות אישית או פסיקת פיצויים)

וראה [עא 2273/02](#) חברת פסל בע"מ, אבי פרבשטיין נ. חברת העובדים השיתופית הכללית בא"י בע"מ, ניתן ביום 31/12/03, טרם פורסם [פורסם בנבו]:

"כך הוא לגבי עבירות פליליות שמבצע אורגן בתאגיד [\(ע.פ. 137/79 חיים גלנט נ. מדינת ישראל, פ"ד לה \(3\) 746](#)). כך הוא לגבי עוולות נזיקיות שהאורגן קיים את יסודותיהן [\(ע.א. 308/59 יצחק שימקין נ. אסתר, שרה, יהודה רומנו והמוסד לביטוח לאומי, פ"ד יד 2396; ע.א. 725/78 בריטיש קנדיאן בילדרס בע"מ ואח' נ. יואל אורן ואח', פ"ד לה \(4\) 253](#)); וכך הוא לגבי הפרת החובה לנהוג בתום-לב במו"מ [\(ע.א. 230/80 פנידר, חברה להשקעות פתוח ובניין בע"מ ואח' נ. דוד קסטרו, פ"ד לה \(2\) 713; ד"נ 7/81 פנידר, חברה להשקעות פתוח ובניין בע"מ ואח' נ. דוד קסטרו, פ"ד לז \(4\) 673](#)). השאלה היא, ככלל, האם ביצע בעל התפקיד בתאגיד, באופן אישי, את יסודות העילה המקימה חבות. שאם התשובה לכך היא בחיוב, לא ישמש המעטה התאגידי אצטלה לבעל התפקיד להתכסות בה (ראו גם סעיף 54 (א) [לחוק החברות](#), התשנ"ט 1999) (להלן: [חוק החברות](#)), המורה כי "אין בייחוס פעולה או כוונה של אורגן, לחברה, כדי לגרוע מהאחריות האישית שיחידי האורגן היו נושאים בה אילולא אותו ייחוס".

תרמית בדיני חברות

תרמית בדיני החברות אינה תרמית במובן הרגיל המקובל בדיני עונשין. במונח תרמית אין הכוונה דווקא למרמה בוטה אלא די בשימוש שאינו ראוי במסך ההתאגדות באופן החורג מאופן ניהול עסקים רגיל, מתוך חוסר הגינות ופגיעה בעקרונות היושר וחוש הצדק.

שאלת ניהול עסקים בתרמית, מתעוררת בדיני חברות בדרך כלל בשלב פירוק החברה. סעיף 373 לפקודה שקדמה לחוק מאפשר קביעת אחריות אישית של דירקטור שהיה שותף ביוזעין לניהול עסקי החברה. אולם, הבעיה עלולה להתעורר גם שלא במסגרת פירוק אלא תתייחס לתקופת ניהול העסקים, ללא קשר לפירוק או אי פירוק החברה.

עניין אחריותם של נושאי משרה לפעולות התאגיד נדון בע"א 5017/92, [מרכז הארגונים נ' עוזר, פ"ד נא \(2\) 200, 201](#) בו קבע כב' השופט טירקל כי תורת האורגנים באה לשרת יעדים חברתיים מסויימים. אין היא באה להגן על נושא משרה שסרח על ידי יצירת מצב שבו נשללת מן החברה או מן המפרק, האפשרות לתבוע אותו בגין מעלליו. יש לבחון את התנהגות בעל התפקיד בחברה כדי לברר האם התנהגות זו עומדת בקריטריונים הנדרשים כגון הגינות אלמנטרית, תום לב מינימלי והעדר הטעיה בוטה או מרמה.

הקריטריונים לניהול עסקים בתרמית במסגרת דיני החברות פורטו בתיק פירוק 315/92 [המרצה 377/94, עו"ד גולדשטיין כמפרק ס. עויסאת נ' עויסאת](#), דינים מחוזי כו(8), 713. בפסק הדין הנ"ל קבע כב' השופט גינת כי שיטות המשפט השונות נוהגות להרים את מסך ההתאגדות בדרך של הטלת אחריות אישית, לצורך הגנה מתרמית. לדבריו:

"במקום שבו התרמית יוצרת מצג שווא, יש מקום להטיל על המנהלים שהיו חלק מתרמית זו את הנזקים שהביאה התרמית, יהא הכינוי שניתן לפעולה אשר יהא".

בספרו של פרופ' י. גרוס, **"דירקטורים ונושאי משרה בחברה"** (המכון למחקר עסקים בישראל, תשמ"ט), ציין המחבר כי בעל מניות עשוי להיות אחראי מכוח הסעיף הנדון, רק אם יוכח כי הוא נטל חלק פעיל בהחלטות ניהוליות של החברה, אשר נעשו למטרת מרמה. בתי המשפט נהגו להרים את מסך ההתאגדות כתגובה לשימוש לרעה שעשו בעלי המניות במסך ההתאגדות.

ההנחה של מערכת המשפט היא כי על היזם לכבד את ההפרדה בין כיס העושר של החברה לבין כיס העושר הפרטי שלו. כמו כן, עליו להימנע ממימון פעילותו במבנה הון הצפוי להוביל את החברה לחדלות פירעון, קרי למצב שבו לא יהיו לנושים די מקורות הון בחברה על מנת לפרוע את חובותיהם.

עירוב נכסי החברה עם הנכסים הפרטיים של בעלי המניות, מימון עצמי קטן יותר, יחס מינוף גדול במיוחד והברחת נכסים מהחברה לבעלי המניות ללא תמורה ראויה, נחשבים לשימוש לרעה במסך ההתאגדות המצדיק את הרמת המסך.

חיוב אישי בחובות החברה הוא צעד מרחיק לכת המתבקש במקרים מסויימים כאשר נפל דופי בפעולות בעלי המניות או המנהלים בחברה.

כפי שפורט לעיל, הרמת מסך אפשרית במקרים של תרמית חוסר הגינות ופגיעה בעקרונות היושר וחוש הצדק, במקרים שבעלי מניות עשו שימוש לרעה במסך ההתאגדות.

לעניין זה אינני סבור שיש להבחין בין שימוש לרעה שנעשה במסך ההתאגדות תוך פגיעה בנושי התאגיד או תוך פגיעה ביתר בעלי המניות בתאגיד.

כך למשל נקבע ב: [ע"א 4606/90, תל מר בע"מ נ' מוברמן, פד"י מו \(5\) בעמ' 362 שם נקבע כי :](#)

"...יש והרמת המסמך נדרשת, ולו גם חלקית, לשם הגנה על זכויותיו של בעל המניות – לטובתו נעשה הדבר ולא דווקא כנגדו. דוגמא לכך, הרמת מסך סטטוטורית, שתכליתה להעמיד מציאות על נכונה לטובת עניינם של בעלי המניות...הוא הדין כאשר צד שלישי שאינו חלק מהתאגיד ואינו קשור בו מבקש להיבנות מאותו מסך חוצץ לטובתו שלו ומתוך קיפוח בעלי מניות ...

הרמת המסך מוכרת ואפשרית בהיקף זה או אחר, הכל לפי טיבו של העניין, הן כדי למנוע מבעלי מניות בחברה או מהחברה כתאגיד ניצול והפרדה שביניהם להשגת מטרה לא כשרה, הכרוכה ממילא בפגיעה בזולת בקיפוחו או הסבת נזק לו, והן לשם "עשיית הצדק והיושר ושמירה על טובת הציבור". היבט זה של הרמת המסך חשוב במיוחד כדי להגן דווקא על בעלי המניות מפני קיפוח, עוול ואי צדק העשויים להיגרם להם".

כך נפסק גם בארה"ב במדינת ILLINOS :

WE BELIEVE THE SAME EQUITABLE CONSIDERATIONS OF "REVENTING INJUSTICE SHOULD APPLY WHEN IT IS A THIRD PARTY RATHER THAN A SHAREHOLDER OR OFFICER WHO ATTEMPTS TO ENTITY AS A SHIELD (CRUM V.KROL NO. "USE THE CORPORATE 425 N.E.2D 1801)

עקרונות המשפט העברי :

הדרך לנסות ולפרש הוראות החוק על פי עקרונות המשפט העברי נובעת הן מתוך הפנייה [לחוק יסודות המשפט](#), תש"מ – 1980 המפנה לעקרונות הצדק, המוסר והשלום של מורשת ישראל והן באמצעות ערכיה של מדינה יהודית ודמוקרטית שבחוק [יסוד כבוד האדם](#)

ותירות, וכפי שציין כב' הנשיא (בדימוס) אהרון ברק בספרו "שופט בחברה דמוקרטית" (עמ' 290):

"ערכי היסוד של המשפט העברי מעצבים את דמותנו כעם וכמדינה. בהם באים לידי ביטוי היותנו לא רק מדינה דמוקרטית אלא גם מדינה יהודית. ערכי יסוד אלה הם חלק מערכי היסוד של משפטנו. יושם נא אל לב: הפנייה לערכי היסוד של המשפט העברי אינה פנייה אל משפט משווה. זו פנייה אל משפט ישראל. זו פניית חובה. הפנייה אינה אל כל ערכיו של המשפט העברי. הפנייה היא לאותם ערכים המהווים חלק ממשפט המדינה".

ערכי התום לב, ערכי הצדק, היושר וההגינות, הם ערכים המהווים חלק ממשפט המדינה וניתן לשאוב מהמשפט העברי הדרכה כיצד לנהוג על פיהם.

כידוע, ההתייחסות לחברה כאישיות משפטית נפרדת הינה יציר כפיו של המשפט המודרני, כאשר תנאי המשק המודרני "הכריחו" את בתי המשפט והמחוקק ליתן את המסגרת המשפטית הנאותה לפעולתה החוקית של החברה (תהליך שהחל מאז סוף המאה הי"ט בפסק הדין האנגלי המפורסם בעניין *Salomon V. Salomon & CO. Ltd. AC. 22*) אף חכמי ההלכה בימינו וחוקרי המשפט העברי נתנו את דעתם לשאלת מעמדה המשפטי-הלכתי של החברה (ראה למשל: הרב י' אריאל, "הפרת חוזה ע"י חברה בע"מ", תחומין כו (אלון שבות תשס"ו), עמ' 357-361; א' בניסטי, "האישיות המשפטית הנפרדת במשפט העברי – להלכה ולמעשה", שערי משפט א(3), (סיון תשנ"ח), עמ' 349-357; הרב ע' בצרי, דיני ממונות, חלק ב (ירושלים תש"נ), עמ' שיד-שכא, ובעיקר בהערה 16; ס' לוי, "חבותה של חברה בע"מ כלפי צד שלישי", תחומין כו (אלון שבות תשס"ו), עמ' 362-369; הרב ש' מירון, "מעמד החברה בע"מ במשפט העברי", סיני נט (תשכ"ו), 228-245).

כמו כן, ראוי להזכיר כי מרבית הדיונים בקרב פוסקי ההלכה באשר למעמדה של החברה בע"מ, נדונו בעיקר בהקשר לאיסורים שונים, כגון: ריבית (שו"ת מנחת יצחק, שם; חלק ד, סימן טז, יח), חמץ (הרב ד"צ הופמן, שו"ת מלמד להועיל, חלק א, אורח חיים, סימן צא; הרב ש' קלוגר, שו"ת האלף לך שלמה, חלק אורח חיים, סימן רלח), שבת (שו"ת אגרות משה, אורח חיים, חלק א, סימן סב, סעיף ג;), איסור מלאכה באבל(הרב צ"י בן יעקב, משפטיך ליעקב, חלק א, סימן לט, סעיף י) ולאז דוקא לגבי דיני החיובים של החברה.

חלק מהפוסקים אשר דנו בהגדרת החברה מבחינה הלכתית, רואים בה אישיות משפטית נפרדת (ראה הרב מ"י ברייש, שו"ת חלקת יעקב, חלק ג, סימן קצ; הרב ש' דיכובסקי, פד"ר י, שם; פד"ר טז, עמ' 167; רב יוסף ראזין, שו"ת צפנת פענח, סימן קפד; הרב ר' קצנלבוגן, "מסביב לבעיות הריבית", נועם יב, עמ' שכב; יד שאול, שם. עיין גם כתר, שם, בהערה 38,

עמ' 250, המסופקים בדעת הרב יצחק אהרון איטנגא הלוי, שו"ת מהרי"א הלוי, חלק ב, סימנים נד, קכד, ובדעת הרב מ' שיק, שו"ת מהר"ם שיק, סימנים קנז-קנח). הדברים מתבססים על סמך מוסדות משפטיים קיימים או בהיקש מהם, כגון: קרבנות ציבור, הקדש, קופות צדקה, ועוד, או ביצירתם מכח כללים הלכתיים רחבים, כגון: דין סיטומתא (מנהג הסוחרים), דינא דמלכותא, וכדו'.

ניתן לומר באופן כללי שמקובל על חכמי ההלכה כי כאשר הפעילות בחברה נעשתה בתום לב, בלא כוונה להזיק לצד שלישי, הרי שאין מקום להטיל כל אחריות על מי שפעל כך, גם אם טעה בשיקול דעת, בקבלת החלטה שגויה וכדו'. לעומת זאת, יש לראות בפעילות בחוסר תום לב כוונה להזיק, וממילא יש להטיל את האחריות על הגורם את הנזק, גם אם הנזק מוגדר כ'גרמא'.

עולה מכאן, שאם נגרם נזק לצד שלישי כתוצאה מפעילות בחוסר תום לב של מי מהאורגנים של החברה, במיוחד במקרים בהם אין בנכסי החברה כדי לכסות את הנזק, אין אותם אורגנים יכולים להתחמק מאחריות אישית למעשיהם.

נראה שההסכמה של כל הנוגעים בדבר ל'כללי המשחק' של האחריות המוגבלת של החברה היא רק כל עוד החברה פועלת על פי הכללים המקובלים, כאשר ניתן להגדיר מערכת יחסים משולשת, בין האורגנים של החברה לחברה, ובין החברה לצדדים שלישיים המבוססת על חופש ההתנאה בממון (כתובות, דף נו ע"ב; בבא מציעא, דף נד ע"א; רמב"ם, הלכות אישות, פרק ו, הלכה ט). מחד גיסא, מנקודת ראותם של צדדים שלישיים קיימת מחילה מכללא על נזקים עתידיים כל עוד החברה מתנהלת כדין ובתום לב, שכן הנקשרים בחוזה עם החברה מודעים לכך שזוהי חברה על מגבלותיה, ומאידך גיסא, קיימת התחייבות מכללא של בעלי המניות והאורגנים בחברה, לפצות על נזקים שייגרמו לצדדים שלישיים בשל פעילות שלא כדין או בחוסר תום לב.

ההסכמה האמורה הינה מכללא, וכן יש לראות בה אומדנא מוכחת של דעת הצדדים בהתקשרות המשולשת הזו.

בהקשר זה מעניין לצטט פסק דין של בית הדין לממונות שע"י המועצה הדתית בירושלים, שדן בכך:

"ואפילו למש"כ האגרות משה שחברה בע"מ היא אישיות משפטית נפרדת לענין ממון, וא"כ לכאורה היה מקום לומר שגם במקרה דנן א"א לגבות מנכסי בעל החברה, כיון שהוא אינו הלוח ואין לו קשר אישי לחובות החברה, אמנם נראה דאם מוכח דהלוח ידע שהמלוח לא יוכל לגבות מנכסי החברה, יהא הלוח חייב, מכיון שעפ"י חוק החברות יש אפשרות של

"הרמת מסך ההתאגדות", דהיינו שבמקרים מיוחדים מייחסים את חובות וזכויות החברה לבעלי המניות שלה, שהם בעלי החברה. אחד המקרים הוא אם בעל החברה השתמש בשם החברה להונות או לקפח אדם, במקרה כזה אפשר לחייב את הבעלים. וכן באופן שידעו הבעלים שאין ביכולת החברה לפרוע את חובותיה. ואע"פ שברור שאין אנו דנים על פי חוקיהם, מ"מ אין ספק שכשהוא משתמש בשם חברה בע"מ הרי זה כפוף לתקנון הקובע את הכללים של חברה בע"מ, וחוק החברות הוא הקובע את הפירוש של המילים חברה בע"מ, וכיון שנקבעו בחוק תנאים מסויימים שבהם א"א להשתמש בשם החברה ה"ז ככל תנאי שבממון שהכל תנאי והכל לפי תנאם. וכל זה אם אכן מוכח שהוא התכוון מתחילה להשתמש לרעה בשם החברה, אבל אם לא התכוון לכך מתחילה, אע"פ שלבסוף אין מהיכן לגבות, נראה דכו"ע מודו שא"א לגבות מנכסיהם הפרטיים של בעלי המניות בחברה" (תיק 379/סג, פסקי דין ירושלים, כרך ט, עמ' תיט).

מכל האמור עולה כי התנהגותו של הנתבע 2 הינה התנהגות שיש בגינה להטיל עליו אחריות אישית ולהורות על הרמת מסך והטלת חובות החברה עליו.

בניגוד לנתבע 2, נתבע 3 לא הייה בין מקבלי ההחלטות ואין לו יד ורגל בהחלטה לאפשר לנתבע 2 לפעול תחת מסווה החברה. משום כך אינני רואה לנכון להורות על הטלת אחריות אישית לחובות החברה עליו.

סוף דבר

כבר בתא"מ (ת"א) 51789-08 חנה נוב נ' רויאל קונקשן בע"מ ציינתי את החשיבות של ההגנה על ציבור הצרכנים כנגד מניפולציות עסקיות והצורך למנוע התנהגות פסולה של עסקים כלפי הצרכנים היכולה לגרום לפגיעה ביציבות חיי המסחר ותקינות הפעילות העסקית במשק.

תחום שיווק יחידות הנופש קנה לו שם רע בשל שיטות השיווק האגרסיביות שהוכנסו בה. הרוויה הגדולה בשוק הולידה מצב בו קמים להם גופים שכעת, תחת לשווק ולמכור יחידות הנופש לצרכנים, פונות ל"נישה" חדשה – מתן פתרונות ו"חילוץ" של בעל יחידת הנופש, כששוב מופעלים שיטות שיווק לא מקובלות ואגרסיביות בכדי לשכנע לקוחות לחתום על הסדר שמטרתו "לחלץ" את בעל יחידת הנופש, אך מביאות בדיוק לתוצאה הפוכה.

אי לכך ולאור האמור לעיל החלטתי ש :

- דין תביעה כנגד נתבעת 1 להתקבל.

- התנהגותו של נתבע 2 מצדיקה הטלת חובות החברה עליו, באופן אישי.
- לא הוכח כי הנתבע 3 פעל באופן המצדיק הטלת אחריות חובות החברה עליה.

הנני מקבל את התביעה נגד נתבעים 1 - 2 ודוחה את התביעה נגד נתבע 3.

בנוסף, ישלם נתבע 2 לתובעים סך 7,200 ₪ + מע"מ בגין הוצאות משפט ושכ"ט.

המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים בדואר רשום

מנחם קליין 54678313

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)